

Ho

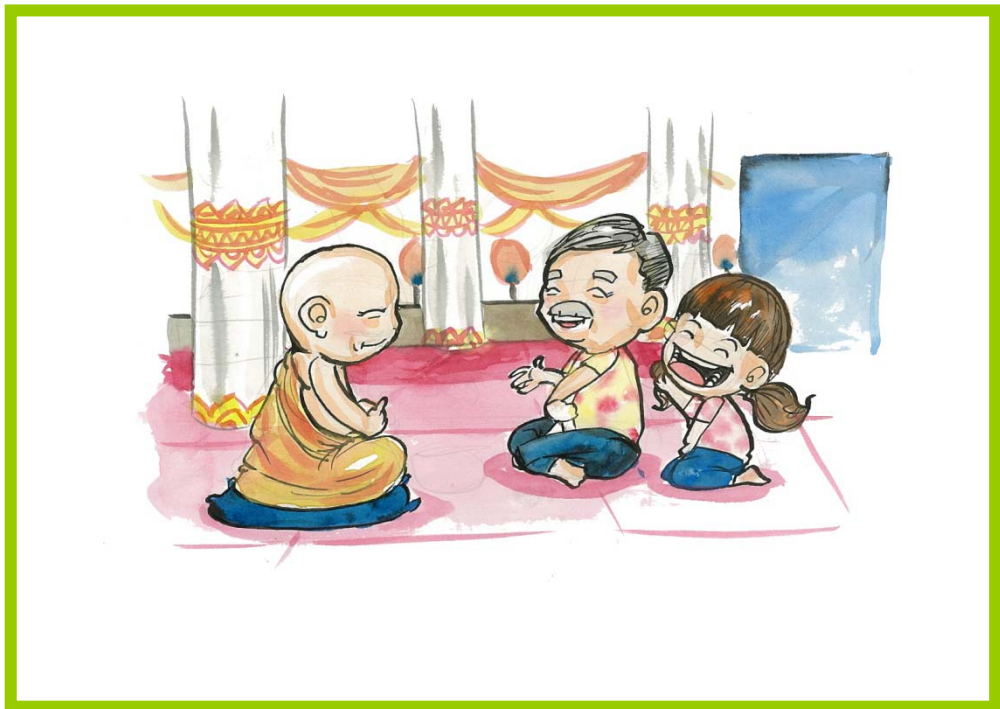
หนังสืออ่านเพิ่มเติม

สาระการเรียนรู้พื้นฐานพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชุด “หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา” เล่ม 1 เรื่อง ไปบ้านคุณตา

ตอน พระธรรมอันประเสริฐ
(โอวาท 3 ไม่ทำชั่ว)

นางกฤษณา ล้อมเสริมฐิ

ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1

กิตติกรรมประกาศ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 “ชุดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีของผู้มีพระคุณหลายท่าน

กราบนมัสการและขอขอบพระคุณ พระมหาดำรงค์ สุนตจิตฺโต เจ้าอาวาสวัดตระพังทอง ที่ได้กรุณาเป็นผู้แนะนำเกี่ยวกับเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน นายภาณุวัชร อินทรโชติ พร้อมทั้งคณะครูและนักเรียน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” ที่กรุณาให้ความร่วมมือ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้จัดทำตลอดเวลา

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ครู - อาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดีและท่านอื่น ๆ ที่มีอาใจเอ่ยนามได้หมดไว้ ณ ที่นี้

กฤษณา ล้อมเสริมฐิ

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

คำแนะนำในการทำกิจกรรมสำหรับนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคำชี้แจงหรือคำแนะนำและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
2. อ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เข้าใจก่อนทุกครั้ง
3. อ่านหนังสือ “ชุดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา” เล่ม 1
เรื่อง พระธรรมอันประเสริฐ ให้เข้าใจ
4. ให้นักเรียนพยายามทำกิจกรรมและตอบคำถามท้ายบทอย่างสุด
ความสามารถ
5. ตรวจคำตอบ โดยดูจากเฉลยคำถามท้ายบท
6. รวบรวมหนังสืออ่านเพิ่มเติมและกระดาษคำตอบส่งครู

ตั้งใจเรียนกันนะครับพี่ๆ
ผมจะเป็นกำลังใจให้ครับ

โรงเรียนปิดเทอมใหญ่แล้ว คุณแม่พาชมพู่ไปพักบ้านคุณตาอยู่ที่ต่างจังหวัด ชมพู่ดีใจมากเพราะปิดเทอมทุกปีจะได้ไปอยู่กับคุณตาที่บ้านของคุณตามีทุ่งนา อากาศบริสุทธิ์เพราะมีต้นไม้มากมายและเมื่อสุดลมหายใจทุกครั้ง ชมพู่จะรู้สึกว่สดชื่นทันที

เมื่อมาถึงบ้านของคุณตาก็เป็นเวลาเย็นมากแล้ว คุณตาบอกกับชมพู่ว่ากำลังจะไปหาท่านเจ้าอาวาสที่วัด ชมพู่และคุณแม่จึงขอตตามไปวัดด้วย

เมื่อมาถึงที่วัด ท่านเจ้าอาวาสก็เรียกให้ทุกคนขึ้นมานบนศาลา ท่านกล่าวคำทักทายกับชมพู่ว่า “นี่แสดงว่าโรงเรียนปิดเทอมแล้วสินะ” “ค่ะ หลวงปู่” ชมพู่ตอบแล้วเดินเข้าไปกราบท่าน ชมพู่คิดในใจว่าเป็นความจริงอย่างที่คุณตาเคยบอกไว้ว่า ท่านเจ้าอาวาสเป็นพระที่ใจดี มีจิตใจเมตตา กรุณาและแสดงพระธรรมเทศนาได้เก่งมาก ชาวบ้านทุกคนเมื่อฟังเทศน์ของท่านแล้วก็ได้นำมาปฏิบัติตาม ทำให้ทุกคนในหมู่บ้านนี้มีแต่ความสงบสุข

คุณแม่ขออนุญาตหลวงปู่กลับไปที่บ้านเพื่อทำอาหาร คุณตากับชมพู่
จึงอยู่สนทนาหลวงปู่ต่อ

ชมพู่นั่งฟังอยู่ใกล้ รู้สึกสงสัยเรื่องที่หลวงปู่พูดกับคุณตา จึงตั้งใจว่า
เมื่อถึงเวลาที่จะต้องเดินกลับบ้านกับคุณตา จะถามคุณตาว่า พระธรรม
อันประเสริฐ หมายความว่าอย่างไร

ขณะที่หลวงปู่พูดคุณตาได้ไม่นาน ท่านก็หันมาเห็นชมพู่กำลังนั่งง่วง
ตาปรือเหมือนจะหลับอยู่ ท่านจึงอนุญาตให้คุณตาพาชมพู่กลับไปบ้านก่อน

ระหว่างเดินกลับบ้านด้วยกัน ชมพู่จึงเอ่ยถามคุณตาด้วยความสงสัยว่า
“พระธรรมอันประเสริฐ มีหมายความว่าอย่างไรหรือคะคุณตา”

คุณตาตอบว่า พระธรรม คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามีลักษณะ
อันประเสริฐหลายประการ พระพุทธองค์ท่านทรงสอนไว้อย่างมีเหตุมีผล
ใครนำหลักธรรมไปปฏิบัติ ก็จะเป็นการพัฒนาคุณค่าชีวิตของตนไปด้วย
ส่งผลให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างสันติสุข

“ถ้าเป็นอย่างที่คุณตาพูด ชมพู่ก็สามารถนำไปปฏิบัติตามได้นะซิคะ”
 ชมพู่ถามด้วยความดีใจ คุณตาตอบว่า

“ได้ซิหลาน” คุณตาตอบและได้พูดสนับสนุนอีกว่า

“ถ้าชมพู่ปฏิบัติได้อย่างที่บอกกับตา ชมพู่ก็จะเป็นที่รักของทุกคน”
 ชมพู่ได้ฟังดังนั้นก็ยังทำให้อยากรู้ว่าหลักธรรมที่คุณตาบอกนั้นมีอะไรบ้าง
 เพราะชมพู่อยากเป็นที่รักของทุกคน จึงขอร้องคุณตาว่าเมื่อกลับถึงบ้าน
 ให้คุณตาช่วยอธิบายให้ฟังด้วย

เมื่อรับประทานอาหารเย็นเสร็จเรียบร้อยแล้ว คุณตา ก็พาชมพุ่มานั่ง
อยู่ที่ข้างหน้าต่างซึ่งมีอากาศเย็นสบาย คุณตาจุดเทียนเพื่อให้แสงสว่าง
ทำให้ชมพู่รู้สึกประทับใจมาก จากนั้นคุณตา ก็เริ่มอธิบายให้ฟังซ้ำ ๆ ว่า

“พระพุทธองค์ท่านทรงค้นพบหลักธรรมที่เป็นหัวใจของหลักธรรม
ทั้งหลาย ได้แก่ โอวาท 3 ความจริงแล้วหลักธรรมมีอยู่หลายหัวข้อ
แต่ละหัวข้อมีความเหมาะสมในการนำมาประพฤติปฏิบัติแตกต่างกันไป
เราเป็นชาวพุทธจะต้องศึกษาให้เข้าใจ และนำไปประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง
เหมาะสม จะได้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข”

“โอวาท 3 มีความหมายอย่างไรหรือคะคุณตา” ชมพู่ถาม
 “ดีมาก เป็นคำถามที่ดี ตาดีใจที่มีหลานสนใจใฝ่หาความรู้” คุณตา
 ชมหลาน จากนั้นจึงอธิบายต่อไปว่า

“โอวาท 3 คือ คำสอนของพระพุทธเจ้าที่ถือเป็นหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา และกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา หลักธรรมของโอวาท 3 ได้แก่

1. ไม่ทำความชั่วทั้งปวง หมายถึง เว้นจากทุจริต คือ เว้นจากการประพฤติชั่ว ด้วยกาย วาจา ใจ

2. ทำแต่ความดี หมายถึง ประกอบสุจริต คือ ประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

3. ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ หมายถึง ทำใจของตนให้หมดจดเว้นจากเรื่อง เส่ร้ายหมองต่างๆ ได้แก่ ความโลภ ความโกรธ ความหลง เป็นต้น

พระพุทธองค์ทรงประทานโอวาท 3 หรือ โอวาทปาฏิโมกข์ แก่เหล่าภิกษุสงฆ์ จำนวน 1,250 รูป ที่มาประชุมพร้อมกันโดยไม่ได้ นัดหมายกันมาก่อน เมื่อวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ณ พระเวฬุวันมหาวิหาร ใกล้กรุงราชคฤห์ แคว้นมคธ

ชาวพุทธถือว่าเป็นวัน สำคัญทางพระพุทธศาสนาวันหนึ่ง เรียกว่า **วันมาฆบูชา** คือเป็นวันที่ระลึกถึงวันสำคัญนี้”

คุณตาหุคอธิบาย เพราะเป็นเวลาที่คุณพ่อต้องไปนอนแล้ว แต่คุณพู่ยังสงสัยว่าการจะเป็นที่รักของทุกคน ควรประพฤติปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง คุณตาจึงแนะนำให้ปฏิบัติตามหลักธรรม โอวาท 3 และสัญญาว่าพู่จะนี้อธิบายวิธีการไม่ทำความชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ว่ามีอะไรบ้าง และคุณตาได้พูดสนับสนุนให้คุณพู่ฟังว่า

“เมื่อคุณพู่สามารถประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรม โอวาท 3 ได้แล้ว ก็จะเกิดผลดีกับตนเองหลายอย่าง เช่น การเรียน กีฬา และการทำงาน จะประสบแต่ความสำเร็จลุล่วง และเป็นที่รักของทุกคนอีกด้วย”

คุณพู่ไม่ลืมเข้าไปกราบขอพรให้คุณตา ก่อนไปนอน

ก่อนหลับตา ชมพู่คิดถึงคำสนทนาระหว่างคุณตา กับ หลวงปู่ที่วัด
เมื่อตอนเย็น หลวงปู่ท่านพูดว่า

“การนอนหลับถึงแม้จะนั้นไม่ทำความชั่วก็จริง คือ ไม่คิดชั่ว
ไม่พูดชั่วและไม่ทำชั่วทั้งหลาย แต่ความจริงถือว่าขณะนั้นไม่ได้ทำความดี
อะไร ถ้าการที่คนจะไม่ทำความชั่วแต่ก็ไม่ได้ทำความดี และไม่ทำจิต
ให้บริสุทธิ์สะอาด จะเป็นคนดีที่สมบูรณ์แบบไม่ได้”

“พระธรรมอันประเสริฐ” เป็นความจริงอย่างที่คุณตาบอก เพราะคิดว่า
พรุ่งนี้จะตื่นแต่เข้าไปช่วยคุณตาดักบาตรที่หน้าบ้าน เป็นการทำความดี
ชมพู่ก็รู้สึกมีความสุขแล้ว”

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนค้นคว้าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่อง โอวาท 3 จากหนังสือเล่มอื่น ๆ หรือค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน
2. ให้นักเรียนทำบัตรคำตามหัวข้อต่อไปนี้ มาคนละ 10 แผ่น นำเสนอเป็นผลงานนักเรียน ได้แก่
 - นักเรียนจะทำความดีกับใครบ้าง
 - นักเรียนจะทำความดีอย่างไร

คำถามท้ายบท

ชุด หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่อง ไปเยี่ยมคุณตา

ตอน พระธรรมอันประเสริฐ เล่ม 1

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระธรรมอันประเสริฐมีความหมายว่าอย่างไร
2. โอวาท 3 คำคัญอย่างไร
3. วันที่พระพุทธเจ้าประทานโอวาทปาฏิโมกข์แก่เหล่าภิกษุสงฆ์ คือวันอะไร
4. หัวใจของพระพุทธศาสนามีอะไรบ้าง
5. การปฏิบัติตามหลักโอวาทปาฏิโมกข์จะทำให้เกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร

เฉลยคำถามท้ายบท

ชุด หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่อง ไปเยี่ยมคุณตา

ตอน พระธรรมอันประเสริฐ เล่ม 1

1. พระธรรมอันประเสริฐมีความหมายว่า คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เป็นหลักธรรมอันประเสริฐ สำหรับผู้ปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณค่าชีวิต

2. โอวาท 3 เป็นหลักการสำคัญ ถือว่าเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงรวมไว้ในโอวาทปาฏิโมกข์

3. วันที่พระพุทธเจ้าประทานโอวาทปาฏิโมกข์แก่เหล่าภิกษุสงฆ์ คือ วันมาฆบูชา เมื่อวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ซึ่งชาวพุทธถือว่าเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันหนึ่ง

4. หัวใจของพระพุทธศาสนา มีดังนี้

1. ไม่ทำความชั่วทั้งปวง 2. ทำแต่ความดี 3. ทำจิตให้บริสุทธิ์

5. การปฏิบัติตามหลักโอวาทปาฏิโมกข์จะทำให้เกิดผลดีต่อตนเอง ดังนี้ ไม่ประพฤติดุศีลทั้งทางกาย วาจา และใจ เมื่อทำอะไรก็จะประสบความสำเร็จและอยู่ในสังคมอย่างสันติสุข

